

Bemærkninger til forslag til Landstingsforordning om revalidering

Almindelige bemærkninger

Ud fra ønsket om at skabe mulighed for at flest muligt personer i den erhvervsaktive alder forbliver eller genindtræder på arbejdsmarkedet fremsættes forslag til landstingsforordning om revalidering.

Landstingsforordningen har tillige til hensigt at give kommunerne et incitament til at igangsætte revalideringstiltag frem for at overføre folk til passiv forsørgelse gennem førtidspension.

Forud for denne fremlæggelse af forslag til forordning har udkastet til indholdet været til høring gennem KANUKOKA, hvor de adspurgte kommuner har udtrykt tilfredshed med tiltaget med en revalideringsforordning.

Forslaget angiver nogle rammer, som kan udfyldes af den enkelte kommune i overensstemmelse med de lokale muligheder. Denne form er valgt, fordi det ikke er muligt at udarbejde en detaljeret lovgivning, der passer på alle egne af landet.

Bemærkningerne til de enkelte bestemmelser er i overensstemmelse med det forslag, der har været sendt i høring i enkelte kommuner via KANUKOKA, og høringssvar herfra er indarbejdet i bemærkningerne i videst muligt omfang.

Det har været vurderet, om der kan etableres en særlig bonusordning, der giver kommunerne et særligt incitament til at få de nuværende førtidspensionister tilbage på arbejdsmarkedet. Revalidering retter sig i første omgang mod personer, som ikke er tilkendt førtidspension, og der er derfor ikke fastsat regler for en bonusordning.

Forholdet til anden lovgivning

Forslag til Landstingsforordning om revalidering har relation til flere typer lovgivning:

Landstingsforordning om hjælp fra det offentlige, Landstingsforordning om offentlig pension og Landsforordning om aktivering af ledige.

Den hidtidig eneste udtrykkelige bestemmelse om revalidering har været i Landstingsforordning nr. 10 af 30. oktober 1998 om offentlig pension. Det fremgår heraf, at "inden førtidspension kan tilkendes, skal kommunalbestyrelsen have forsøgt at tilpasse eller gentilpasse ansøgeren i uddannelses- og/eller erhvervsmæssigt henseende ved hjælp af en revalideringsplan".

Kommunerne har i forbindelse med revalidering anvendt bestemmelserne om forskellige tilskudsmuligheder i Landstingsforordning nr. 9 af 3. november 1994 om aktivering af ledige samt bestemmelserne om udvidet behovsvurderet hjælp i Landstingsforordning nr. 10 af 1. november 1982 om offentlig hjælp.

Forordningen om revalidering tager sigte på en anden personkreds end landstingsforordning om aktivering af ledige. Sidstnævnte tager sigte på at aktivere ledige, hvis erhvervsevne er intakt og personer, som alene på grund af arbejdsløshed midlertidigt er ude af beskæftigelse.

Aktiveringsforordningen administreres af arbejdsmarkedskontorerne og er en arbejdsmarkedsforanstaltning, mens revalidering er en social foranstaltning, der administreres af socialforvaltningerne. Den praktiske gennemførelse af en revalideringsplan vil ofte skulle foregå i et samarbejde mellem to eller flere forvaltninger i kommunen.

Efter vedtagelse af landstingsforordning om revalidering vil der skulle foretages konsekvensrettelser i forordningerne om offentlig hjælp, førtidspension og aktivering af ledige. Disse ændringsforslag vil blive fremlagt på EM 2001.

Endelig skal det nævnes, at enkelte personer med vidtgående handicap, f.eks. med sansehandicap, revalideres på revalideringsinstitutioner i Danmark. Takstbetalingen hertil afholdes i henhold til Landstingsforordning om personer med vidtgående handicap. Den handicappede vil fremover kunne modtage revalideringsydelse frem for offentlig hjælp, som udbetales i dag.

Økonomiske konsekvenser

Finansieringsreformen indebærer, at hjemmestyret og kommunerne hver skal betale 50% af udgifterne til førtidspension tilkendt efter 1. juli 2001. Samtidig indføres en refusionsordning, der betyder, at hjemmestyret betaler 50% af udgifterne til revalidering.

For personer, der er tilkendt førtidspension før omlægningen træder i kraft, gælder den hidtidige byrdefordeling, hvor hjemmestyret betaler 90% og kommunerne 10%.

Ved en kommende evaluering af finansieringsomlægningen skal kommunernes samlede udgifter til revalidering og førtidspension henholdsvis før og efter omlægningen opgøres med henblik på at sikre kommunerne fuld kompensation.

Hvis hjemmestyrets udgifter overstiger det niveau, der er forudsat i FL 2001 til revalidering, vil Landsstyret overveje om der er behov for at revalideringsområdet revurderes i forbindelse med bloktilskudsaftalerne med kommunerne.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser:

Til § 1

Det forventes, at reglerne i praksis vil blive anvendt for personer i aldersgruppen 18 - 63 år.

Til § 2

En af betingelserne for at yde revalidering er, at vedkommende ikke kan opnå beskæftigelse eller deltage i uddannelse på normale vilkår eller i øvrigt i henhold til arbejdsmarkedslovgivningen. Førtidspensionister kan søge om revalidering og vil have samme rettigheder som andre til, at kommunen foretager en vurdering af, om betingelserne for revalidering er opfyldte.

Til § 3

Hvis en person ikke indstilles til revalidering kan det skyldes,

- 1) at vedkommendes erhvervsevne er tilstrækkelig til, at vedkommende kan klare sig uden særlige foranstaltninger, så det reelt er et arbejdsløshedsproblem, eller
- 2) at vedkommende har så ringe en erhvervsevne i behold, at revalidering anses for formålsløs. I sidstnævnte tilfælde kan vedkommende søge førtidspension.

Til brug for kommunens afgørelse skal der foreligge alle tilgængelige oplysninger om ansøgeren fra denne selv og fra andre relevante instanser, herunder indstilling fra tværfagligt samarbejdsudvalg.

Når kommunen har truffet afgørelse om, at en person opfylder betingelserne for revalidering, skal tilbud herom snarest gives.

Til § 4

Formålet med afklaringen er at nå frem til en realistisk plan for fremtiden, at få inspiration og oversigt over muligheder og at få afdækket ressourcerne og styrket selvtilliden hos ansøgeren.

I denne afklaringsfase kan bl.a. indgå en eller flere af følgende aktiviteter:

- 1) Arbejdsprøvning, der foregår i offentlige eller private virksomheder.
- 2) Erhvervsmodnende eller afklarende aktiviteter som undervisning på FSA/FSAU, kurser, højskole, jobindslusningsprojekter.

Formålet med arbejdsprøvning er, at få en afklaring af arbejdsevnen og få belyst evt. skånehensyn, instruktionsforståelse, håndelag, samarbejdsevne mv. Resultatet af en arbejdsprøvning bruges til yderligere afklaring af revalideringsmulighederne.

Afklaringen kan også ske gennem, erhvervsmodnende og erhvervsintroducerende kurser, undervisning på FSA/FSAU- niveau mv. Resultatet bruges til yderligere afklaring af revalideringsmulighederne.

Under denne afklaringsperiode beholder ansøgeren sit hidtidige forsørgelsesgrundlag i form af offentlig hjælp eller førtidspension, så vedkommende ikke indretter sig på det økonomisk højere niveau i form af revalideringsydelse, hvis kommunen træffer afgørelse om, at betingelserne for revalidering ikke er opfyldte.

Til § 5

Revalidering er redskabet til

- 1) afdækning af arbejdsevnen,
- 2) afklaring af uarbejdsdygtighed
- 3) kvalificering med henblik på en ny arbejdssituation.

Revalidering er et tilbud, der skal forsøge at hjælpe en person tilbage på arbejdsmarkedet. Revalideringen vil typisk være uddannelse, optræning eller omskoling. Det er en forudsætning for revalidering, at det faktisk kan hjælpe personen tilbage på arbejdsmarkedet.

Reglerne om revalidering kan eksempelvis bruges i forbindelse med

- 1) Fastholdelse af en medarbejder på arbejdsmarkedet eller omplacering på arbejdsmarkedet
- 2) Uddannelse - kan tilbydes igennem det ordinære uddannelsessystem.
- 3) Afklaring og aktivitet, når en person modtager offentlige forsørgerydelser
- 4) Evt. overgang til fleksjob
- 5) Overgang til førtidspension

Til § 6

Arbejdsprøvning, erhvervsmodnende eller afklarende aktiviteter, oplæring- eller optræningsprogrammer kan foregå i såvel offentlige som private virksomheder. Det vil sige, at det kan foregå i kommunens eget regi.

Uddannelse kan både være kompetencegivende uddannelse og kurser af længere eller kortere varighed, ligesom det kan være kurser i såvel offentligt som privat regi.

Til § 7

Virksomhedsrettet revalidering kan bestå i en egentlig faglig uddannelse, arbejdsoptræning, tillæring, oplæring eller omskoling.

Virksomhedsrevalidering er den form for revalidering, der foregår på offentlige og private virksomheder i form af arbejdsprøvning, optræning eller oplæring, herunder uddannelsesforløb, der har udgangspunkt i virksomheden.

Til § 8

Med overenskomstmæssig løn menes den løn, der normalt betales for tilsvarende ufaglært arbejde. Hvis revalidenden undtagelsesvis bliver beskæftiget inden for sit hidtidige fagområde kan lønnen fastsættes ud fra anciennitet.

Til § 9

De nærmere betingelser for virksomhedsrevalidering og løntilskud fastsættes i bekendtgørelse, der vedtages senest samtidig med ikrafttræden af denne forordning.

Det forventes, at Landsstyret fastsætter regler om, at virksomheden betaler virksomheden en lønandel, der svarer til revalidendens arbejdsindsats, og at kommunen refunderer lønudgiften til virksomheden efter nærmere aftale. Det forudsættes, at revalidenden så vidt muligt indgår i et egentligt ansættelsesforhold og har samme rettigheder og pligter som virksomhedens øvrige ansatte. I forbindelse med fastsættelse af regler om virksomhedsrevalidering udarbejdes et forslag til standardkontrakt.

Til § 10

Revalideringens varighed vurderes individuelt afhængig af, hvilke aktiviteter der iværksættes.

Hvis revalidenden ikke har kunnet få arbejde i løbet af revalideringsperioden, kan vedkommende overgå til fleksjob eller eventuelt offentlig hjælp.

Kommunen skal løbende foretage opfølgning på revalideringsplanen for at sikre, at betingelserne for at give støtte fortsat er opfyldt.

Til § 11

En revalideringsplan kan indeholde tilbud om

- 1) arbejdsprøvning
- 2) erhvervsmodnende eller afklarende aktiviteter, eks. højskole, jobindslningsprojekter, kurser, undervisning på FSA/FSAU m.v.
- 3) hjælp til uddannelse eller videreuddannelse
- 4) omskoling til andet arbejde
- 5) oplærings- eller optræningsprogram i offentlige eller private virksomheder
- 6) overgang til fleksjob

Kommunen skal udvikle og styrke indsatsen for at fremme virksomhedsrevalidering samt andre virksomhedsrettede tilbud. Indsatsen tilrettelægges med udgangspunkt i lokale forhold.

Til § 12

De nærmere betingelser for revalideringsplanen fastsættes i bekendtgørelse, der vedtages senest samtidig med ikrafttræden af denne forordning.

Bestemmelserne forventes at indeholde krav til revalideringsplan om tilbud om hjælp til uddannelse eller videreuddannelse, hjælp til omskoling til andet arbejde, eller optræning, som kan afhjælpe følgerne af eventuelle handicaps eller følgerne efter ulykker.

Bekendtgørelsen forventes endvidere at fastsætte, kommunen skal revidere revalideringsplanen, når individuelle eller generelle betingelser for at gennemføre den ændrer sig.

Betingelserne for revalideringsplanen vil være, at revalidenden aktivt skal medvirke til gennemførelsen af revalideringsplanen, selv om denne, eller dele deraf, skal foregå uden for hjemstedet, medmindre det er åbenbart urimeligt af hensyn til personlige eller familiemæssige forhold.

Til § 13

Revalideringsydelsen er ikke omfattet af begrebet "hjælp fra det offentlige" som nævnt i § 24, stk. 1, nr. 11 i landstingslov om indkomstskat, hvorfor revalideringsydelsen skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, ligesom der skal indeholdes A-skat i beløbet. Beløbet indgår som andre indtægter i beregningsgrundlaget for andre sociale ydelser.

Derimod er det særlige tilskud, der kan ydes til nødvendige engangsudgifter i forbindelse med revalideringen omfattet af begrebet "hjælp fra det offentlige", hvorfor beløbet ikke skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, ligesom beløbet ikke indgår som andre indtægter i beregningsgrundlaget for andre sociale ydelser.

Revalideringsydelse er en rettighed for revalidenden, hvorfor den ikke skal være afhængig af ægtefælles indkomst.

Til § 14

De nærmere betingelser for at oppebære og regulering af revalideringsydelse fastsættes i bekendtgørelse, der vedtages senest samtidig med ikrafttræden af denne forordning.

Landsstyret forventes at fastsætte, at revalideringsydelsen beregnes som et månedligt beløb på grundlag af SIK's mindsteløn, og den kan højst udgøre 70% heraf samt bestemmelse om nedsættelse af revalideringsydelse, hvis revalidenden har indtægter fra andet arbejde, der overstiger kr. 12.000,00 pr. år, eller løbende får udbetalinger fra forsikringer og pensionsordninger, herunder løbende udbetalinger af erhvervstabsstatning efter Anordning om ikrafttræden af lov om forsikring mod følger af arbejdsskade i Grønland, hvis de sammenlagt med revalideringsydelsen overstiger revalidendens hidtidige arbejdsindtægter.

Bekendtgørelsen ventes endvidere at indeholde en bestemmelse om, at revalidenden anses for aktivt at følge revalideringsplanen ved kortvarige afbrydelser i

revalideringsforløbet, der ikke har betydning for revalidendens mulighed for at gennemføre revalideringsplanen med hensyn til mål og indhold.

Til § 15

Fleksjob er ansættelse med løntilskud af personer, der ikke har en fuld arbejdsevne i behold, men som kan gøre en indsats på fleksible vilkår. Det er en mulighed for, at personer, der ikke modtager pension og som har varige begrænsninger i arbejdsevnen, kan blive beskæftiget på arbejdsmarkedet.

Mulighederne for revalidering til beskæftigelse på normale vilkår skal være udtømte, før der kan tilbydes et fleksjob.

Fleksjob kan kun opnås, hvis det ikke på anden måde er muligt at opnå arbejde uden løntilskud.

Eksempelvis når revalidering ikke lykkes, men det viser sig, at der er en rest erhvervsevne i behold, som kan udnyttes ved en indsats på fleksible vilkår.

Tilbuddet skal være rimeligt, og kan være i form af deltidsbeskæftigelse. Det er kommunen, der træffer afgørelse om, hvad der er et rimeligt tilbud.

Ansættelse i fleksjob med løntilskud kan ske både hos private og offentlige arbejdsgivere, herunder hos kommunen.

Tilskud til fleksjob kan udbetales, så længe betingelserne herfor er opfyldt, dvs. der er ingen varighedsbegrænsning for tilskuddet.

Formålet med fleksjob er yderligere at begrænse tilgangen til førtidspension ved i stedet at give et aktivt tilbud på arbejdsmarkedet, der er tilpasset personens arbejdsevne

Til § 16

Lønnen skal fastsættes i forhold til såvel effektivitet samt timetal.

Til § 17

De nærmere betingelser for fleksjob fastsættes i bekendtgørelse, der vedtages senest samtidig med ikrafttræden af denne forordning.

Landsstyret forventes at fastsætte bestemmelser om, at ansættelse i fleksjob med hensyn til løn og øvrige arbejdsvilkår, herunder arbejdstiden, som udgangspunkt fastsættes efter gældende overenskomst på ansættelsesområdet. På områder, der ikke er overenskomstdækket, tages udgangspunkt i overenskomsten på sammenlignelige områder. Medmindre den ansatte foretrækker deltidsansættelse, forudsættes det at ansættelse i fleksjob bliver på fuld tid.

Til § 18

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for administration af revalideringsforordningen.

Kommunen skal i forbindelse med administrationen føre statistik over alle personer, der tilbydes revalidering med hjemmel i forordningen.

Statistikken kan indeholde oplysninger om:

- 1) revalidentens navn og cpr.nr.,
- 2) om der er tale om revalidering, virksomhedsrevalidering eller fleksjob
- 3) tidspunktet for foranstaltningens påbegyndelse, dens planlagte og dens faktiske varighed,
- 4) foranstaltningens ugentlige antal timer
- 5) om der er tale om revalideringsydelse, løntilskud eller særlig støtte.

Til § 19

Som led i bloktilskudsforhandlingerne mellem Landsstyret og KANUKOKA er det aftalt, at landskassen afholder halvdelen af udgifterne til revalidering mod at der fremover sker en ændring af refusionen til udgifter til førtidspension.

Til § 20

I henhold til Landstingsforordning om Socialvæsenets styrelse og organisation kan der klages over enhver afgørelse, der træffes af kommunen.

Til § 21

Forordningen træder i kraft den 1. juli 2001 med virkning for personer der denne dag eller senere retter henvendelse til kommunen om offentlig hjælp eller førtidspension, og hvor det skønnes relevant at iværksætte revalidering.